

Τι συζήτησαν στο τηλεφώνημα των 30 λεπτών

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Στην επίσκεψη του Κυριάκου Μητσοτάκη στην Ουάσιγκτον, η οποία, σύμφωνα με πηγές από το Μαξίμου, θα πραγματοποιηθεί εντός του 2021, προσβλέπουν τώρα στην κυβέρνηση για την περαιτέρω αναβάθμιση των ελληνοαμερικανικών σχέσεων, αλλά και για τα οφέλη που θα μπορούσαν να προκύψουν από μια τέτοια εξέλιξη για την Ελλάδα.

Το θέμα της επίσκεψης Μητσοτάκη στην Ουάσιγκτον συζητήθηκε και στην τηλεφωνική επικοινωνία που είχε ο πρωθυπουργός με τον Αμερικανό Πρόεδρο το βράδυ της 25ης Μαρτίου. Το ότι απηύθυνε «ανοιχτή πρόσκληση» στον Έλληνα πρωθυπουργό το αποκάλυψε ο ίδιος ο Τζο Μπάιντεν σε διαδικτυακή εκδήλωση για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση που οργάνωσε ο Λευκός Οίκος, λέγοντας ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα έρθει στην Ουάσιγκτον μόλις το επιτρέψουν τα δεδομένα της πανδημίας.

Η πρόσκληση αποτελεί συνέχεια των θετικών αναφορών του Αμερικανού Προέδρου για την Ελλάδα, τόσο μέσω των δηλώσεων που έκανε στη διαδικτυακή εκδήλωση όσο και μέσω της συγκαρπητήριας επιστολής του προς την Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, όπου χαρακτήρισε την Ελλάδα «νατοϊκό σύμμαχο καίριας σημασίας και στενό φίλο των ΗΠΑ, που παρέχει σταθερότητα και συμβάλλει ενεργά στην ειρήνη και στην ευημερία στις περιοχές της ανατολικής Μεσογείου, της Μαύρης Θάλασσας και των δυτικών Βαλκανίων». Μιλώντας ανήμερα της επετείου στους ομογενείς, ο Μπάιντεν πήγε ένα βήμα παραπέρα και τόνισε ότι επιθυμία του είναι η οικοδόμηση μιας ακόμα ισχυρότερης σχέσης, για την προώθηση των κοινών συμφερόντων που έχουν οι ΗΠΑ με την Ελλάδα, σημειώνοντας πως αυτό ήταν το βασικό θέμα που συζητήσε με τον Έλληνα πρωθυπουργό. «Υπό την κυβέρνησή μου, θα είμαστε όσο πιο κοντά γίνεται. Σας το υπόσχομαι αυτό. Εχω δεσμευθεί να οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη εταιρική σχέση απ' ό,τι ήδη έχουμε και να προωθήσουμε τα κοινά μας συμφέροντα. Αυτό ήταν το βασικό θέμα για το οποίο μιλήσαμε με τον πρωθυπουργό», είπε χαρακτηριστικά.

Ανακοίνωση του Λευκού Οίκου

Στο επίκεντρο της συνομιλίας βρέθηκε η αμυντική συνεργασία ανάμεσα στις δύο χώρες, κάτι που επιβεβαιώνει και η σχετική ανακοίνωση του Λευκού Οίκου, η οποία αναφέρει ότι ο Αμερικανός Πρόεδρος εξέφρασε την εκτίμησή του για την αυξανόμενη αμυντική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών, κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά στη Δραστηριότητα Ναυτικής Υποστήριξης των ΗΠΑ στον Κόλπο της Σούδας. Το θέμα αυτό και η αναθεώρηση της υφιστάμενης συμφωνίας αμοιβαίας αμυντικής συνεργασίας (MDCA) θα βρεθεί και στην κορυφή της ατζέντας όταν ο Κυριάκος Μητσοτάκης επισκεφθεί την Ουάσιγκτον. Οι Αμερικανοί ήδη έχουν καταστήσει σαφές ότι θέλουν την επέκταση της MDCA, ώστε να ανανεώνεται ανά πενταετία και όχι επσίως, όπως γίνεται σήμερα. Η κυβέρνηση επιδιώκει γι' αυτό, πάντως, συγκεκριμένα ανταλλάγματα. Ιδανικό θα ήταν να πάρει

Κυριάκος
Μητσοτάκης και
Τζο Μπάιντεν
είχαν συναντηθεί
το 2017 στην
Αθήνα, στα
γραφεία της Νέας
Δημοκρατίας

Όλο το
παρασκήνιο
της επικοινωνίας
του Κυριάκου
Μητσοτάκη
με τον Τζο
Μπάιντεν,
που οδήγησε
στην επίσημη
πρόσκληση
του Έλληνα
πρωθυπουργού
στην Ουάσιγκτον

κάποιες εγγυήσεις από τις ΗΠΑ για την ασφάλεια της Ελλάδας, ενώ ο δεύτερος στόχος (που θεωρείται από κυβερνητικά στελέχη πιο ρεαλιστικός) είναι να βοηθήσουν οι Αμερικανοί στον τομέα των εξοπλισμών, παραχωρώντας στην Ελλάδα κάποια συστήματα από τα αποθέματά τους, αλλά αυτά που εμείς θεωρούμε ότι χρειαζόμαστε και όχι αυτά που εκείνοι θέλουν να ξεφορτωθούν. Για τον σκοπό αυτόν, καταρτίζεται ήδη η σχετική λίστα.

Μήνυμα στον Ερντογάν

Στην κυβέρνηση αντιλαμβάνονται, πάντως, ότι η επιστολή προς την κυρία Σακελλαροπούλου και το τηλεφώνημα στον πρωθυπουργό έχουν ως στόχο να στείλουν και ένα μήνυμα στον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, με τον οποίο ο Μπάιντεν δεν επικοινωνήσει, παρότι ο Τούρκος Πρόεδρος το έχει ζητήσει από την πρώτη στιγμή. Το μήνυμα είναι ότι η Ουάσιγκτον μπορεί να βασιστεί και σε άλλες χώρες στην ανατολική Μεσόγειο, κάτι που ερμηνεύτηκε ακριβώς έτσι και ενόχλησε την Τουρκία. Ωστόσο, το ότι οι Αμερικανοί δεν έχουν σκοπό να τα «σπάσουν» με την Τουρκία, παρά τους ρωσικούς εξοπλισμούς, είναι σαφές στην Αθήνα. Αλλωστε, ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Αντονι Μπλίνκεν, τόνισε τη σημασία της χώρας αυτής στο Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. την περασμένη Δευτέρα και είχε μεγάλης διάρκειας άτυπη συνάντηση με τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου.

Αυτό, πάντως, δεν αλλάζει το γεγονός ότι η συνομιλία Μπάιντεν - Μητσοτάκη ήταν θερμή και εποικοδομητική, όπως τη χαρακτήρισε ο ίδιος ο πρωθυπουργός, ούτε μειώνει τη σημασία του ότι είναι ένας από τους πρώτους που προσκαλούνται στην Ουάσιγκτον, δύομισι μήνες μετά την

ανάληψη καθηκόντων του νέου Αμερικανού Προέδρου. Και είναι αποτέλεσμα της συνεχούς βελτίωσης των ελληνοαμερικανικών σχέσεων τα τελευταία χρόνια, αλλά και των σχέσεων που έχουν οικοδομήσει ο Έλληνας πρωθυπουργός και το επιτελείο του με το επιτελείο του Μπάιντεν. Μάλιστα, στην κυβέρνηση εκτιμούν για τον λόγο αυτόν ότι οι ελληνοαμερικανικές σχέσεις θα μπου σε μια ακόμη καλύτερη περίοδο από τις προηγούμενες.

Ο ίδιος ο Κυριάκος Μητσοτάκης διατηρεί εδώ και χρόνια μια πολύ καλή σχέση με τον Αμερικανό Πρόεδρο. Μάλιστα, κατά την επίσκεψη του Τζ. Μπάιντεν ως αντιπροέδρου στην Αθήνα το 2017, ο Κυριάκος Μητσοτάκης είχε, ως αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, πολύωρη συνάντηση μαζί του στα γραφεία της Νέας Δημοκρατίας στην οδό Πειραιώς.

Προσβάσεις στον Λευκό Οίκο διατηρούν ωστόσο και στελέχη του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος, με πιο σημαντική εκείνη της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου, της πρώην διπλωματικής συμβούλου του πρωθυπουργού και νυν πρεσβευτή της Ελλάδας στην Ουάσιγκτον. Η τηλεφωνική επικοινωνία προετοιμάστηκε σε συνεννοήσεις που έγιναν ανάμεσα στον Λευκό Οίκο, στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ και στην πρεσβεία μας στην Ουάσιγκτον, ενώ σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και ο Αμερικανός πρεσβευτής Τζέφρι Πάιατ.

Του **ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

Το Κυπριακό θα κρίνει, σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα, το αν η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Τουρκία θα επιστρέψουν σε εντάσεις, με επιπτώσεις και στο μεταναστευτικό, σύμφωνα με τη γενική ανάγνωση των διπλωματών των κρατών-μελών που παρακολουθούν στενά την κατάσταση, πριν και μετά από την έκθεση Μπορέλ και τη σχετική δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Στην πράξη, διπλωματικές πηγές που ενημέρωσαν τη Realnews παρατηρούν ότι «κάνενα στοιχείο της θετικής ατζέντας δεν θα δουλέψει χωρίς λύση ή πορεία λύσης στο Κυπριακό». Αντιθέτως, αν οι συνομιλίες του Απριλίου στη Γενεύη καταρρεύσουν, υπάρχει ξεκάθαρα κίνδυνος επιστροφής σε περίοδο εντάσεων.

Το πρόβλημα είναι γνωστό σε όλες τις πλευρές. Η Ε.Ε. προσφέρει στην Τουρκία εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης, βελτίωση της κινητικότητας (χωρίς να κατονομάζει τη φιλελευθεροποίηση θεωρήσεων), επανένταξη των υψηλών πολιτικών διαλόγων (που είχαν σταματήσει ως μέτρο κατά της συμπεριφοράς της) και μια νέα συμφωνία για το μεταναστευτικό - την οποία η Ε.Ε. τη χρειάζεται όσο και η Τουρκία.

Όμως, ο εκσυγχρονισμός της τελωνειακής ένωσης, δηλαδή να συμπεριληφθούν οι δημόσιες συμβάσεις και οι υπηρεσίες στη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών, δεν έχει προοπτική αν η υπάρχουσα τελωνειακή ένωση δεν εφαρμοστεί έναντι όλων των κρατών-μελών, αν δεν εφαρμοστεί, δηλαδή, το πρωτόκολλο της Αγκυρας προς την Κύπρο (άνοιγμα λιμανιών και αεροδρομίων της Τουρκίας σε κυπριακά πλοία και αεροπλάνα). Η Τουρκία δεν θα το εφαρμόσει χωρίς λύση και χωρίς εφαρμογή η Κύπρος δεν θα συναινέσει σε εκσυγχρονισμό. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και στην περίπτωση της «κινητικότητας» που, εκτός από τη συμμετοχή της Τουρκίας σε Erasmus + και Horizon Europe, περιέχει και τη φιλελευθεροποίηση των θεωρήσεων (visa). Χωρίς συμφωνία στον ορισμό της τρομοκρατίας, δεν υπάρχει φιλελευθεροποίηση. Όλα αυτά, όμως, θα είναι λεπτομέρειες μπροστά στην εξαιρετικά αρνητική εικόνα που θα δημιουργηθεί και την ακόμα χειρότερη δυναμική που θα προκύψει, αν πάλι οι συνομιλίες καταρρεύσουν και παραμείνει ο διαχωρισμός του νησιού, παρατηρούν διπλωμάτες κρατών-μελών που μίλησαν στην «R» το βράδυ μετά την τηλεδιάσκεψη των «27».

Οι αντιδράσεις της Τουρκίας

«Το Κυπριακό θα είναι ο απόλυτος κριτής της σχέσης Ε.Ε. - Τουρκίας», λένε, και όχι τα ελληνοτουρκικά, που έτσι κι αλλιώς αποτελούν μια μακρά και θεωρητική διαδικασία.

Τα προβλήματα, όμως για το Κυπριακό έχουν αρχίσει πριν ξεκινήσουν οι συνομιλίες, παρατηρούν. Η Τουρκία αντιδρά στη συμμετοχή της Ε.Ε., αλλά η Ε.Ε. επαναλαμβάνει σε όλους τους τόνους ότι το Κυπριακό θα είναι στο τραπέζι και μάλιστα ενεργά. Μετά τις αλληπάλληλες αναφορές του Ζοζέφ Μπορέλ (η «R» ρώτησε τον ύπατο εκπρόσωπο και ο ίδιος ξεκαθάρισε ότι το έχει θέσει στον Ερσίν Τατάρ), οι «27» το περιέλαβαν στη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Η δήλωση αναφέρει: «Παραμένουμε πλήρως δεσμευμένοι για μια συνολική διευθέτηση του Κυπριακού σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ιδίως τις 550, 789, 1.251). Προσβλέπουμε στην επανάληψη των διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμμετάσχει ως παρατηρητής και θα διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη στήριξη των διαπραγματεύσεων, μεταξύ άλλων διορίζοντας έναν εκπρόσωπο στην

Τα ψηλά γράμματα της απόφασης για την Τουρκία

«Το Κυπριακό θα είναι ο απόλυτος κριτής της σχέσης Ε.Ε. - Τουρκίας», τονίζουν στην «R» διπλωματικές πηγές μετά την τηλεδιάσκεψη των «27»

αποστολή καλής υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών».

Κατά τις διαπραγματεύσεις για τα συμπεράσματα, η κυπριακή πλευρά επέμεινε πολύ. Το πρώτο προσχέδιο δεν περιείχε το σημείο περί ενεργού ρόλου την Τρίτη. Την Τετάρτη, η κυπριακή πλευρά παρέδωσε μια «σκολιασμένη εκδοχή» του κειμένου με αυτήν και άλλες αναφορές και η προσθήκη έκλεισε το πρωί της Πέμπτης. Αξίζει να σημειωθεί ότι το κείμενο της δήλωσης δεν εξετάστηκε και δεν έτυχε διαπραγματεύσεων εντός Συνόδου. Είχε κλείσει από το πρωί πριν από την τηλεδιάσκεψη και υιοθετήθηκε χωρίς αλλαγές. Κοινοτικός αξιωματούχος είχε περιγράψει αυτή την προοπτική από το βράδυ της Τετάρτης.

Στην πράξη και η δήλωση και η έκθεση Μπορέλ ήταν παραπάνω από ικανοποιητικές και για την Ελλάδα και την Κύπρο. Η έκθεση καταγράφει τα πάντα (εκτός από το casus belli

που όμως, όπως εξηγούν πηγές της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, δεν είναι κάτι που ανέκυψε το 2020-21). Περιέχει αναφορά και στην UNCOS στη σελίδα 2 και στο Βαρώσι στη σελίδα 4, παρά τις περί του αντιθέτου δηλώσεις. Το ίδιο ισχύει και για τη δήλωση «η αιρεσιμότητα και η διπλή προσέγγιση υπήρχαν από το πρώτο κείμενο» (το real.gr δημοσίευσε και τις τέσσερις παραλλαγές). Ούτε όλες οι 15 σελίδες της έκθεσης μπορούσαν να μπουκ στην δήλωση, ούτε και να ανοίξει εκ νέου το ζήτημα της διπλής προσέγγισης που είχε συμφωνηθεί από τους υπουργούς Εξωτερικών τη Δευτέρα.

Σε κάθε περίπτωση, τώρα ξεκινούν τα δύσκολα και για την Ε.Ε. και για την Τουρκία. Το μεγάλο πρόβλημα στο Κυπριακό παραμένει η πολιτική ισότητα μέσα στην ομοσπονδία, καθώς και η λεγόμενη «λειτουργικότητα του κράτους». Το πρόβλημα είναι ότι η «λειτουργικότητα του κράτους» είναι υποκειμενικό ζήτημα και ουδείς στην Ε.Ε. θα δεχθεί πως αποτελεί επαρκή δικαιολογία για μη λύση όσο υπάρχει το Βέλγιο, μέλος της Ένωσης και έδρα των θεσμών, το οποίο έχει επτά κοινοβούλια, τρεις περιφέρειες και τρεις γλωσσικές κοινότητες και η CETA (συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τον Καναδά) κολούσε στο ζαμπόν της Βαλλονίας. Ταυτόχρονα, πρέπει να δούμε αν η Τουρκία επιμένει ή όχι σε ιδέες εκτός ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (2 κράτη κ.λπ.). Αν αυτό δεν αλλάξει, τότε οι ημέρες των εντάσεων, δυστυχώς, μπορεί να είναι ξανά μπροστά μας.

Το μεγάλο πρόβλημα στο Κυπριακό παραμένει η πολιτική ισότητα μέσα στην ομοσπονδία, καθώς και η λεγόμενη «λειτουργικότητα του κράτους»